

Strateginen sopimus 2021, sivistystoimiala

1.1 Kuvaus toiminnasta

Sivistystoimialan tavoitteena on toteuttaa korkeatasoisia ja laadukkaita kasvatus- ja opetuspalveluja kaupunginvaltuuston hyväksymän strategian mukaisesti. Laadukkaan kasvatuksen perustana on henkilöstö, joten sen osaamista vahvistetaan ja osaamisen kehittämiseen kohdennetaan resursseja.

Varhaiskasvatusta järjestetään kaupungin omissa päiväkodeissa, perhepäivähoidossa ja avoimena varhaiskasvatustoimintana. Kaupungin ohjaamaa ja valvomaan yksityistä varhaiskasvatusta hankitaan pääsääntöisesti palvelusetelillä. Yksityiset palveluntuottajat tuottavat päiväkotihoidon, ryhmäperhepäivähoitoa, perhepäivähoitoa sekä leikki-toimintaa. Esiopetusta järjestetään päiväkodeissa ja kouluissa. Esiopetusta ostetaan myös yksityisiltä palveluntuottajilta.

Perusopetusta järjestetään perusopetuslain ja opetussuunnitelman mukaisesti oppivelvollisille. Turun kaupungissa on erikoisluokkatoimintaa mm. kielissä, matematiikassa, liikunnassa, musiikissa ja kuvataiteessa.

Perusopetuksen järjestämisessä keskeistä on ollut lähikouluperiaatteen toteutuminen, joka näkyy esimerkiksi uusien koulurakennusten sijoittamisessa asuinalueille. Tämä vähentää merkittävästi koulukuljetusten määrää ja vaikuttaa osaltaan lasten ja nuorten hyvinvointiin.

Lukiokoulutusta järjestetään lukiolain ja opetus-suunnitelman mukaisesti. Lukiokoulutusta annetaan suomenkielisenä Turun kaupungin viidessä päivälukiossa sekä Turun iltalukiossa, ruotsinkielisenä Katedralskolan i Åbossa ja englanninkielisenä Turun kansainvälisessä koulussa. Erityinen koulutustehtävä Turun lukioilla on Kerttulin lukiossa (urheilu- ja ICT-linjat), Puolalanmäen lukiossa (musiikkilinja), Turun klassillisessa lukiossa (ilmaisulinja) ja Turun Suomalaisen Yhteiskoulun lukiossa (meri- ja luonnontiedelinjat) sekä lisäksi Turun Normaalikoulussa (IB-linja).

Ammatillinen koulutus tarjoaa perus-, ammatti- ja erikoisammattitutkintokoulutusta sekä niiden osia ja muuta koulutusta suomeksi. Ruotsiksi tarjotaan kahta perustutkintokoulutusta. Lisäksi tarjotaan ammatilliseen koulutukseen valmentavaa koulutusta, valmentavaa opetusta, aikuisten perusopetusta ja vankilaopetusta. Palvelualue on myös seudun suurin oppisopimuskoulutusten solmija.

Turun työväenopistoissa tarjotaan vapaan sivistystyön lain mukaisesti opetusta suomeksi ja muilla kielillä Turun suomenkielisessä työväenopistossa ja Åbo svenska arbetarinstitutissa ruotsinkielellä.

Turussa toimii lisäksi muita koulutuksen järjestäjiä, jotka tarjoavat perusopetusta tai toisen asteen opetusta.

1.2 Toimintaympäristön muutostekijät

Perusopetusta rahoitetaan kaupungin omin varoin ja valtionosuuksilla. Peruspalvelujen valtionosuuksien leikkaaminen, erillisavustusten väheneminen ja toisen asteen yksikköhintojen aleneminen ovat heikentäneet Turun kaupungin taloudellista tilannetta. Valtionosuudet ovat kuitenkin kääntyneet nousuun vuoden 2020 aikana. Talouden tasapainotus edellyttää myös sivistystoimialalla toimintojen sopeuttamista. Taloudellisten resurssien riittävyyden ja kohdentamisen lisäksi haasteina sivistystoimialan palveluja järjestettäessä ovat kaupungin osien eriarvoistuminen ja väestörakenteen muutos.

Kaupungin asukasluku on kasvanut noin 1500 asukkaalla vuodessa. Tämä lisää myös sivistystoimialan palveluiden kysyntää.

Työllisyyden heikentyminen ja etätöiden lisääntyminen saattavat vähentää varhaiskasvatukseen kysyntää. Toisaalta näyttää siltä, että ruotsinkielisen varhaiskasvatukseen kysyntä olisi kasvussa.

Oppilaitoksia ja päiväkoteja peruskorjataan laajasti. Peruskorjauksilla ja niiden mahdollisilla väistöratkaisuilla on merkittävä kustannuksia nostava vaikutus toimialalle. Lukuvuoden 2020-21 aikana poikkeuksellisen moni koulu tai päiväkotijoutuu toimimaan väistötiloissa. Toimivien tilojen puute ja jatkuva korjaustarve vaikuttaa koko toimialalla varhaiskasvatuksesta toiselle asteelle vaikeuttaen

sujuvan arjen ja osittain myös onnistuneen opetuksen toteuttamista.

Turku jatkaa kokeilua 5–vuotiaiden lasten osittain maksuttomasta varhaiskasvatuksesta. Kokeilu on alkanut elokuussa 2018.

Perusopetuksessa oppilasmäärät kasvavat edelleen. Oppilasmäärän kasvun arvioidaan käytävissä olevan tiedon mukaan olevan noin 200. Heti 2020-luvun alussa opiskelijamäärä kasvaa myös nuorisoasteen koulutuksessa. Ammatillisen koulutuksen kysyntään vaikuttaa työttömyyden kasvu ja Turun kaupungin työllisyyden kuntakokeiluun osallistuminen.

Sivistystoimiala ja erityisesti ammatillinen koulutus tekee tiivistä koulutus- ja oppimisympäristöyhteistyötä alueen yritysten kanssa. Kyseistä koulutusta varten osoitettu rahoitus on osoitettava sivistystoimialalle.

Eryteisesti tarvetta alueella on tekniikan alan osaajista, ja yhtenä pitkän tähtäimen toimenpiteenä on käynnissä STEAM Turku –konsepti, jonka tavoitteena lisätä lasten ja nuorten kiinnostusta matematiikan ja luonnontieteiden oppimiseen. STEAM Turku toteutetaan kaikilla toimialan palvelualueilla.

Kansainvälisyys otetaan aikaisempaa voimakkaammin huomioon koko toimialalla: varhaiskasvatukseen kielirikasteisuutta lisätään, kansainvälisen

koulun laajentaminen käynnistetään, A1-kielen (englanti, saksa, ranska, venäjä, ruotsi) opetus aloitetaan jo perusopetuksen ensimmäisellä luokalla ja englanninkielisen ammatillisen koulutuksen aloittaminen selvitetään. Myös muuta kuin suomea tai ruotsia äidinkielenään puhuvien määrä on edelleen kasvussa.

Lukuvuoden 2020-21 aikana keskeinen toimialan toimintaan vaikuttava asia on kansainvälinen koronakriisi. Tämä pakottaa toimialan etsimään uusia toimintatapoja ja laajentamaan etäopetusta.

Kriisin aikana ja muutenkin panostetaan erityisesti tuen tarpeessa olevien auttamiseen.

Etäopetuksen laajentaminen vaatii edelleenkin uusia investointeja tiloihin, laitteisiin ja opettajien koulutuksiin. Tavoitteena on, että koronakriisin aikaiset toimintamallit toteutetaan myös jatkossakin.

Hallitusohjelmassa on monia sivistystoimialaa koskevia tavoitteita. Keskeisin niistä on oppivelvollisuuden korottaminen ja maksuttomuuden laajentaminen ovat toteutuksessa 1.8.2021. Tämä lisää sivistystoimialan vastuita ja velvollisuuksia.

Sivistystoimiala

1.3 Palvelun tarvetta kuvaavat tunnusluvut (kaupunginhallitus)

PALVELUN TARVETTA KUVAAVAT TUNNUSLUVUT	2016	2017	2018	2019	en-nuste 2020	en-nuste 2021	en-nuste 2022	en-nuste 2023	en-nuste 2024
Turkulaisten 0-18 -vuotiaiden määrä	30 509	30 815	30 866	30 835	30 975	30 736	30 551	30 354	30 320
Turkulaisten 0-6 -vuotiaiden määrä	12 065	12 041	11 899	11 702	11 440	11 038	10 662	10 406	10 213
- suomenkielisten 0-6 –vuotiaiden määrä (31.12.) *	9 290	9 101	8 892	8 614	8 358	8 022	7 771	7 658	7 566
- ruotsinkielisten 0-6 –vuotiaiden määrä (31.12.) *	765	778	739	736	718	744	745	755	791
- muunkielisten 0-6 -vuotiaiden määrä (31.12.) *	2 010	2 162	2 268	2 352	2 364	2 272	2 146	1 993	1 856
Turkulaisten 7-15 -vuotiaiden määrä	13 510	13 835	14 086	14 345	14 504	14 670	14 763	14 794	14 795
- suomenkielisten 7-15 –vuotiaiden määrä (31.12.) *	10 539	10 810	10 895	10 967	10 962	10 923	10 870	10 779	10 729
- ruotsinkielisten 7-15 –vuotiaiden määrä (31.12.) *	873	863	918	947	954	979	1 002	1 014	983
- muunkielisten 7-15 -vuotiaiden määrä (31.12.) *	2 098	2 162	2 273	2 431	2 588	2 768	2 891	3 001	3 083
Turkulaisten 16-18 -vuotiaiden määrä	4 934	4 939	4 881	4 788	5 031	5 028	5 126	5 154	5 312
- suomenkielisten 16-18 -vuotiaiden määrä (31.12.) *	3 974	3 916	3 881	3 750	3 972	3 933	3 960	3 954	4 017
- ruotsinkielisten 16-18 -vuotiaiden määrä (31.12.) *	267	299	276	277	274	278	288	285	320
- muunkielisten 16-18 -vuotiaiden määrä (31.12.) *	693	724	724	761	785	817	878	915	975
Seutukunnan vieraskielisten 16-18 -vuotiaiden määrä (31.12.) **	880	921	904	941	-	-	-	-	-

*Lähde: Turun kaupungin väestöennusteet 2020 – 2051 koko väestölle, ruotsinkieliselle väestölle ja muunkieliselle väestölle (15.5.20). Määrät suomenkieliselle väestölle on saatu vähentämällä koko väestön määrästä ruotsinkielisten ja muunkielisten määrät. http://tkupbi.adturku.fi/reports/powerbi/Johdon%20raportointi/v%C3%A4est%C3%B6ennuste_2020?rs:embed=true

**Lähde: Turun seudun kuntien väestön ennakkotiedot (Tilastokeskus) <http://tkupbi.adturku.fi/reports/powerbi/Johdon%20raportointi/v%C3%A4est%C3%B6ennakot?rs:embed=true>. 2018-2019 määrät on poimittu linkistä, ja vuosien 2016 -2017 määrä on saatu tietopyyntönä Strategia ja kehittäminen -yksiköltä.

Sivistystoimiala

1.4 Toiminnan kehittämissuunnitelma ja strategiset painopisteet (kaupunginvaltuusto)

Kaupunkistrategian Hyvinvointi ja aktiivisuus -ohjelma koostuu kolmesta pääteemasta:

- Terve ja hyvinvoiva turkulainen
- Osaava ja oppiva turkulainen
- Aktiivinen turkulainen

Kaikki nämä teemat koskevat Turun sivistystoimialaa ja se sitoutuu omassa kehittämisessään ja strategisessa toiminnan suunnittelussaan kaikkiin näihin pääteemoihin. Palvelualueet ottavat myös omissa operatiivisissa sopimuksissaan ja toimintansa suunnittelussa huomioon nämä teemat. Vahvimmin toiminnassa painottuu Osaava ja oppiva turkulainen –teema, mutta toimialaa koskettaa myös osa Terve- ja hyvinvoiva turkulainen – sekä Aktiivinen turkulainen –teemojen linjauksista.

Osaava ja oppiva turkulainen –teeman linjaukset

- henkilöstön osaaminen pidetään kehityksen kärjessä systemaattisella osaamisen johtamisella ja laajaan verkostoitumiseen kannustamalla
- Turun seudulla monipuoliset sivistyspalvelut saadaan esteettömästi kaikkien ulottuville hyödyntämällä uuden teknologian tarjoamia mahdollisuuksia ja alueellista yhteistyötä
- vieraskielisen väestön suomen ja ruotsin kielen taidon kehittymistä ja suomalaisen yhteiskunnan tuntemusta tuetaan riittävällä koulutustarjonnalla ja muilla palveluilla
- kansainvälisyyden edellytykset turvataan tukemalla asukkaiden ja henkilöstön valmiuksia toimia kulttuurien välisessä vuorovaikutuksessa

- lasten ja perheiden hyvinvointia tuetaan laadukkaalla varhaiskasvatuksella
- kasvatuksen ja opetuksen palveluverkkoa uudistetaan sivistystoimialan toimipisteverkkoja tiivistämällä
- nuorten koulutuspolut turvataan ja nuorisotyöttömyyttä vähennetään
- tulevaisuuden osaamispääoma turvataan järjestämällä jatkossakin korkeatasoista yleissivistävää ja ammatillista koulutusta terveellisissä tiloissa

Terve ja hyvinvoiva turkulainen –teeman alatavoitteen mukaisesti päiväkodeissa ja kouluissa puututaan aktiivisesti yksinäisyyteen ja liikkumattomuuteen sekä ehkäistään eriarvoistumista. Keskeistä on myös henkilöstön hyvinvoinnista ja jaksamisesta huolehtiminen. Aktiivinen turkulainen –teema näkyy lasten ja nuorten osallisuuden tukemisessa sekä kannustamisessa liikunta- ja kulttuuripalveluiden käyttämiseen.

Kaupunkistrategian Kilpailukyky ja kestävä kasvu –ohjelman tavoitteiden mukaisesti sivistystoimiala tukee Turun kilpailukykyä tuottamalla laadukasta ja alueen elinkeinoelämää tarvitsemaa osaamista.

Oman henkilöstön pedagogista osaamista, tieto- ja viestintätekniikan valmiuksia sekä työelämäyhteyksiä vahvistetaan kaikilla palvelualueilla ja henkilöstöä tuetaan omaehtoiseen oman osaamisensa kartuttamiseen. Samalla kehitetään oppimisympäristöjä ottamalla huomioon opetuksen ja varhaiskasvatuksen digitalisaation mukana tuomat uudistukset sekä opetussuunnitelmista nousevat toimin-

takulttuurin muutokset ja kehittämistarpeet. Lisäksi kehittämis yhteistyötä tehdään tiiviisti eri sidosryhmien kanssa paikallisesti, valtakunnallisesti ja kansainvälisesti.

Kaikilla palvelualueilla tavoitteena on tarjota vieraskielisille oppijoille riittävästi oikeanlaisia suomen ja ruotsin kielen opintomahdollisuuksia, mikä osaltaan tukee maahanmuuttajien kotoutumista suomalaiseen yhteiskuntaan. Opetuksen tueksi kehitetään erilaisia ohjaus- ja tukipalveluita, jotta oppiminen ja kotoutuminen mahdollistuvat.

Sivistystoimiala vahvistaa niin lasten ja nuorten kuin myös oman henkilöstönsä kansainvälisyyttä ja monikulttuurisuutta tarjoamalla omissa oppilaitoksissaan mahdollisimman laajan kielivalikoiman, lisäämällä kielikyly- ja kielirikasteista opetusta ja kasvatusta sekä tukemalla koulujen globaalikasvatusta.

Yksinäisyyden vähentäminen, kiusaamisen ehkäiseminen sekä lasten ja nuorten osallisuuden lisääminen ovat keskiössä kaikilla palvelualueilla. Koska varhaiskasvatus ja koulu eivät yksin pysty vastaamaan kaikkiin lasten, nuorten ja heidän perheidensä tuen tarpeisiin, yhteistyötä hyvinvointitoimialan sekä kolmannen sektorin toimijoiden kanssa tiivistetään entisestään. Samalla hyödynnetään eri tietovarastoista saatavaa tietoa. Palveluita on laadittu kehittämään alueellisesti, mikä mahdollistaa eri toimijoiden osaamisen ja resurssien täysivaltaisemman hyödyntämisen lasten, nuorten ja perheiden hyvinvoinnin edistämiseksi.

Sivistystoimiala

Kotien kanssa tehtävä yhteistyö on osa perustyötä sekä varhaiskasvatuksessa että kaikilla kouluasteilla ja sitä edistetään kaikin mahdollisin keinoin.

Perusopetuksen, ammatillisen koulutuksen ja lukioiden palveluverkko on toimiva. Varhaiskasvatuksen palveluverkko on muotoutunut aikanaan ilman kokonaissuunnitelmaa ja se vaatii tarkastelua. Huolta aiheuttaa rakennusten ja tilojen huonokuntoisuus. Toimivien tilojen puute ja jatkuva korjaustarve vaikuttaa koko toimialalla varhaiskasvatuksesta toiselle asteelle vaikeuttaen sujuvan arjen ja osittain myös onnistuneen opetuksen toteuttamista.

Turun kaupunki käynnisti laaja-alaisen ja pitkälle tulevaisuuteen ulottuvan osaamisen kehittämisen visiotyön osana Turun elinkeino-, koulutus- ja elinvoimapolitiikkaa. Työllä on haluttu luoda kokonaisvaltainen ja pitkälle katsova visio, joka on jo olemassa olevien kaupunkikehityshankkeiden kaltainen sekä kattaa lisäksi koko koulutuspolun perusteelta korkea-asteelle saakka. Osaamisen visiotyö valmistui vuoden 2020 aikana ja sen tulos tulee ohjaamaan koulutuksen kehittämistä seuraavien vuosien aikana.

Turku on maailmanlaajuisesti ilmastopolitiikan edelläkävijä. Kestävän ilmaston ja energian toimintasuunnitelma (kv 11.6.2018 § 142) ohjaa kaupunkikonsernin toimia ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi ja varautumiseksi. Sivistystoimiala toteuttaa omassa toiminnassaan ilmastosuunnitelman tavoitteita ja luo valmiuksia kestäväan elämäntapaan ja vähähiliseen talouteen. Nämä tavoitteet tullaan entistä enemmän ottamaan huomioon opetuksessa ja erilaisten oppimisympäristöjen käytössä sekä uusien rakennusten suunnittelussa ja vanhojen korjauksissa. Lisäksi sivistystoimiala on sitoutunut

Agenda 2030 toteuttamiseen ja yhteiskuntasitomukseen 2050.

Kasvatus- ja opetuslautakunnan talousarvioesityksessä ei ole voitu varautua toimintoihin, joiden osalta puuttuvat valtion päätökset ja joiden rahoittamiseen on saatavissa valtionosuuksia. Tällä sopimuksella kaupunginvaltuuston on sitouduttava talousarviovarauksiin, joiden toteutuminen edellyttää lisätalousarviota ja muulla tavoin huomioon ottamista, jos valtio tekee näiden rahoittamiseksi positiiviset päätökset.

Kuntavaalien jälkeen Turun kaupunki aloittaa uuden strategiatyön, mutta sen toteuttamista on vielä avoin. Pormestarimallissa on yleensä laadittu niin sanottu pormestariohjelma, jossa lähivuosien tavoitteet on määritelty.

Sivistystoimiala

1.5 Toiminnan tunnusluvut

Tunnusluku	2018	2019	2020
Volyymi			
Varhaiskasvatuspalveluiden ja kotihoidontuen piirissä olevat ¹	10 369	10 248	
Perusopetuksen oppilasmäärä 20.9. ² (sis. VALMO)*	13 728	13 999	
Lukiokoulutuksen oppilasmäärät 20.9. ²	3 806	3 868	
Ammatillisen koulutuksen koulutuspaikat/opiskelijavuodet ³	4 806	4 909	
Työväenopistojen toteuttama opetus h/vuosi ⁴	26 535	25 058	
Laatu ja vaikuttavuus (kuntalaiskysely)⁵			
Tyytyväisyys päivähoidon	3,95	3,95	
Tyytyväisyys peruskouluun	4,04	4,07	
Tyytyväisyys lukiokoulutukseen	4,12	4,16	
Tyytyväisyys ammatilliseen koulutukseen (yhdistetty nuoret ja aikuiset)	3,80	3,81	
Tyytyväisyys työväenopistoon (kansalaisopistoon)	4,14	4,06	
Tuottavuus ja taloudellisuus (taloustilasto/volyymi) **			
Varhaiskasvatuksen nettokustannus lasta kohden		10 225	
Perusopetuksen nettokustannus oppilasta kohden (sis. AP, IP, VALMO)*		9 257	
Lukiokoulutuksen nettokustannus opiskelijaa kohden		6 534	
Ammatillisen koulutus nettokustannus opiskelijavuotta kohde		9 615	
Työväenopiston nettokustannus opetustuntia kohden		79	

*AP = aamupäivätoiminta peruskoululaisille, IP = iltapäivätoiminta peruskoululaisille, VALMO = perusopetukseen valmistava opetus

**Sisältää sivistystoimialan hallinnon kustannukset

Sivistystoimiala

1.6 Lausekkeet (kaupunginvaltuusto)

Lausekkeet

Sivistystoimiala

1.7 Toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden olennaiset poikkeamat (kaupunginvaltuusto)

Poikkeamat

Sivistystoimiala

2.1 Strategiset tavoitteet (kaupunginvaltuusto)

Tavoite 1: Palveluverkoston tarkastelu

Strateginen teema: **Osaava ja oppiva turkulainen**

Strateginen linjaus: 2.2.2 Turun seudulla monipuoliset sivistyspalvelut saadaan esteettömästi kaikkien ulottuville hyödyntämällä uuden teknologian tarjoamia mahdollisuuksia ja alueellista yhteistyötä

Muut toteutettavat linjaukset:

2.2.6 Kasvatuksen ja opetuksen palveluverkkoa uudistetaan sivistystoimialan ja Ammattikorkeakoulun toimipisteverkkoja tiivistämällä

	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020	Talousarvio 2021	Taloussuunni- telma 2022	Taloussuunni- telma 2023	Taloussuunni- telma 2024
Taito-kampuksen rakentaminen		Hankesuunni- telma hyväk- sytty	Suunnittelutyö aloitettu		Rakentaminen aloitettu	
Varhaiskasvatuspalveluiden riittävyyden turvaaminen tilanteessa, jossa päiväkotirakennusten yleinen kunto on tyydyttävä ja rakennusten kuntoon liittyvät riskit ovat merkittäviä		Kunnallisia päiväkotipaik- koja on riittä- västi ja 70-30 suhdeluku toteutuu	Yksityisiä päi- vähoitopaikko- ja enintään 40% kaikista paikoista	Yksityisiä päi- vähoitopaikko- ja enintään 40% kaikista paikoista	Yksityisiä päi- vähoitopaikkoja enintään 40% kaikista pai- koista	
Varhaiskasvatuksen kustannusten saaminen kuuden suurimman kau- pungin keskiarvoon		Muutos käyn- nissä	Keskiarvossa			
Tavoitteen kuvaus: Ammatillisen koulutuksen palveluverkon tiivistäminen ja uudisrakennuksen toteuttaminen, varhaiskasvatuksen palvelujen riittävyyden turvaaminen jatkuvasti muutu- tuvassa kysyntätilanteessa ja yllättävissä olosuhteissa sekä kunnallisen ja yksityisen palvelutuotannon kaupungille syntyvien kustannusten vähentäminen (kustannukset vuonna 2018 edelleen keskiarvon yläpuolella).						

Sivistystoimiala

Tavoite 2: Positiivisen rakennemuutoksen tuki koulutuksen keinoin

Strateginen teema: **Yrittävä ja osaava Turku**

Strateginen linjaus: 3.1.6 Turun asemaa Suomen vetovoimaisimpana yliopisto- ja opiskelijakaupunkina vahvistetaan

Muut toteutettavat linjaukset:

	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020	Talousarvio 2021	Taloussuunnitelma 2022	Taloussuunnitelma 2023	Taloussuunnitelma 2024
Tuetaan rakennemuutoksen toteutumista koulutuksen keinoin		Uusia, työelämän kanssa yhdessä suunniteltuja koulutusmalleja ja oppimisympäristöjä kehitetään edelleen. Panostetaan edelleen työvoimapolusta kärsivien alojen vetovoimaisuuden kasvattamiseen. Parhaat toimintamallit on vakinaistettu STEAM Turku on käynnissä ja siinä luotuja malleja arvioidaan ja vakiinnutetaan. Ulkopuolisen rahoituksen taso sama tai korkeampi kuin vuonna 2019.	Uusia, työelämän kanssa yhdessä suunniteltuja koulutusmalleja ja oppimisympäristöjä kehitetään edelleen. Panostetaan edelleen työvoimapolusta kärsivien alojen vetovoimaisuuden kasvattamiseen. Parhaat toimintamallit on vakinaistettu STEAM Turku on käynnissä ja siinä luotuja malleja arvioidaan ja vakiinnutetaan. Ulkopuolisen rahoituksen taso riittävä.	Uusia, työelämän kanssa yhdessä suunniteltuja koulutusmalleja ja oppimisympäristöjä kehitetään edelleen. Panostetaan edelleen työvoimapolusta kärsivien alojen vetovoimaisuuden kasvattamiseen. Parhaat toimintamallit on vakinaistettu STEAM Turku on käynnissä ja siinä luotuja malleja arvioidaan ja vakiinnutetaan. Ulkopuolisen rahoituksen taso riittävä.	Uusia, työelämän kanssa yhdessä suunniteltuja koulutusmalleja ja oppimisympäristöjä kehitetään edelleen. Panostetaan edelleen työvoimapolusta kärsivien alojen vetovoimaisuuden kasvattamiseen. Parhaat toimintamallit on vakinaistettu STEAM Turku on käynnissä ja siinä luotuja malleja arvioidaan ja vakiinnutetaan. Ulkopuolisen rahoituksen taso riittävä.	
Tavoitteen kuvaus: Sivistystoimialan eri palvelualueilla toteutettava koulutus- ja kehittämistoiminta tukee rakennemuutoksen toteutumista lyhyellä ja pitkällä aikavälillä. Lyhyellä aikavälillä tämä tapahtuu eri alojen vetovoimauutta lisäämällä sekä kehittämällä erilaisia joustavia, työelämälähtöisiä koulutusmalleja ja oppimisympäristöjä yritysten kanssa. Pitkällä aikavälillä tämä tarkoittaa uusien toimintamuotojen kehittämistä korkeakoulujen, yritysten ja muiden toimijoiden kanssa. Lisäksi STEAM Turku –toiminnalla edistetään lasten ja nuorten kiinnostumista matematiikasta ja luonnontieteistä.						

Sivistystoimiala

2.2 Strategiset tavoitteet (kaupunginhallitus)

Tavoite 1:

Strateginen teema:

Strateginen linjaus:

Muut toteutettavat linjaukset:

Arviointikriteerit:	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020	Talousarvio 2021	Taloussuunnitelma 2022	Taloussuunnitelma 2023	Taloussuunnitelma 2024
Tavoitteen kuvaus:						

Tavoite 2:

Strateginen teema:

Strateginen linjaus:

Muut toteutettavat linjaukset:

Sivistystoimiala

Arviointikriteerit:	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020	Talousarvio 2021	Taloussuunnitelma 2022	Taloussuunnitelma 2023	Taloussuunnitelma 2024
Tavoitteen kuvaus:						

2.3 Strategiset hankkeet (kaupunginhallitus)

Sivistystoimiala

3.1 Määrärahat ja investoinnit (kaupunginvaltuusto)

Kasvatus- ja opetuslautakunta, 1.000 €

	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020	Talousarvio 2021	Talous- suunnitelma 2022	Talous- suunnitelma 2023	Talous- suunnitelma 2024
Toimintatulot	24 658	24 901	28 856	29 144	29 581	
Valmistus omaan käyttöön	29	0	0			
Toimintamenot	333 932	341 481	355 289	358 842	364 225	
Toimintakate	-309 244	-316 580	-326 434	-329 698	-334 644	
Muutos-%	6,7	2,4	3,1	1,0	1,5	
Investointimenot	1 742	5 010	6 018			
Valtionosuudet ja muut rahoitusosuudet						
Pysyvien vastaavien hyöd. luovutustulot						
NETTO	1 742	5 010	6 018			
Muutos-%	-39,3	187,6	20,1			

Sivistystoimiala

3.2 Määrärahat palvelualueittain, 1 000 € (kaupunginhallitus)

Palvelu- tai tulosalue	Toimintatulot	Toimintamenot	Toimintakate
Yhteisen hallinnon palvelualue*)	6 310	19 982	-13 671
Varhaiskasvatuksen palvelualue	8 172	112 191	-104 016
Perusopetuksen palvelualue	7 070	125 909	-118 839
Ruotsinkielisen kasvatuksen ja opetuksen palvelualue	2 439	19 008	-16 569
Lukiokoulutuksen palvelualue	1 319	26 438	-25 118
Ammatillisen koulutuksen palvelualue	3 542	51 762	-48 220

*) Sisältää konsernihallintoon siirrettävän osuuden yhteisten palvelujen taloushallinnosta, toimintamenot yhteensä 756 244 euroa

Sivistystoimiala

4.1 Työvoiman käyttö (kaupunginhallitus)

	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020	Talousarvio 2021	Talous- suunnitelma 2022	Talous- suunnitelma 2023	Talous- suunnitelma 2024
Henkilötyövuodet (htv)	3744	3777 + 50*	3845***			
Palkat ja palkkiot	150 180 655	155 546 966 **	162 269 193			
Lisätietoja: *HTV-tavoiteluku vuonna 2020 3 777, mutta saatu korona-avustus nostaa HTV:tä 50:llä vuonna 2020 ja 50:llä vuonna 2021, sisältyy lukuun 3845. ** ennuste 19.8.2020 Ennusteluku 17.9.2020						

Sivistystoimiala

4.2 Tilojen ja alueiden käyttö (kaupunginhallitus)

Käytössä olevat tilat ja alueet	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020	Talousarvio 2021
Tilat yhteensä (m ²)	339 333	341 768	332 479
Sisäisen vuokran perusteena olevat tilat (m ²)	339 333	341 768	332 479
Muut tilat (m ²)			
Alueet yhteensä (ha)			
Lisätietoja: TA2021: Talousarvion 2021 luvut perustuvat 18.5.2020 hetken ennusteeseen vuoden 2021 tilamääristä. Luvuissa on huomioitu loppuvuoden 2020 tilamuutokset siinä määrin kuin ne ennusteen ottohetkellä on ollut tiedossa.			

5.1 Henkilöstön työhyvinvointi (kaupunginhallitus)

Henkilöstöohjelman painopistealue: Työ lisää hyvinvointia

Kaupungin tavoite 2018–2021: 1. Työyhteisötaidot tukevat tavoitteiden saavuttamista

Keinot	Tavoiteluku (Toimiala)
1.A. Kehitetään työyhteisötaitoja ja johtamista: hyödyntämällä koulutusta sekä antamalla tukea ja luottamalla omiin alaisiin	
Työyhteisötaidot Auttaminen ja huomaavaisuus, Kunta10	suurempi tai yhtä suuri kuin edellinen vuosi (3,77)
Työyhteisötaidot Ajan tasalla pito ja tiedon jakaminen, Välikysely	suurempi tai yhtä suuri kuin edellinen vuosi (Pysynyt samalla tasolla)
Työyhteisö Työpaikan ilmapiiri, Kunta10	suurempi tai yhtä suuri kuin edellinen vuosi (3,86)
Työyhteisö Arvostus työhöni, Välikysely	suurempi tai yhtä suuri kuin edellinen vuosi (Pysynyt samalla tasolla)
Työyhteisö Luottamus työkavereihin, Välikysely	suurempi tai yhtä suuri kuin edellinen vuosi (Pysynyt samalla tasolla)
Työyhteisön tuki esimiestyölle	suurempi tai yhtä suuri kuin edellinen vuosi Kunta 10 (3,73) Välikysely (Pysynyt samalla tasolla)

Toimialan toimenpiteet tavoitteen edistämiseksi:

Henkilöstöohjelman painopistealue: Työ lisää hyvinvointia
Kaupungin tavoite 2018–2021: 2. Työ on turvallista ja terveellistä – henkisesti ja fyysisesti

Keinot	Tavoiteluku (Toimiala)
2.A. Työkyvyn hallinta	
Henkilömäärä, jolla ei poissaoloja terveydellisistä syistä (vakituiset)	Henkilöiden osuus lisääntyy Vuonna 2018: 920 (26,3 %) Vuonna 2019: 1008 (28,7 %)
2.B. Vaarojen ja haittojen arviointi / riskien arviointi	
Kuinka monta vaarat ja haitat –arvioita / riskiarviota tallennettu	Vähintään 25 % toimialan perusyksiköistä per vuosi Vuonna 2018: (57 %) Vuonna 2019: (25 %)
2.C. Kunta 10 – tuloksien pohjalta tehdyt kehittämissuunnitelmat koskien työpaineita	
Työpaineiden ja hallinnan suhde: Työpaineita paljon, hallintaa vähän, Kunta10	pienempi kuin edellinen vuosi vertailulukua 19,50 %, toteuma 42 %
Työpaineiden ja hallinnan suhde: Työmäärän lisääntyminen, Välikysely	pienempi kuin edellinen vuosi ei vertailulukua, toteuma 36 %
2.D. Asiakasväkivallan kokemus	
Asiakasväkivallan kokemus: Henkinen väkivalta	pienempi kuin edellinen vuosi Kunta10 (25,20 %) Välikysely (23 %)
Asiakasväkivallan kokemus: Fyysinen väkivalta tai sen uhka	pienempi kuin edellinen vuosi Kunta10 (25,10 %) Välikysely (21 %)

Toimialan toimenpiteet tavoitteen edistämiseksi:

Henkilöstöohjelman painopistealue: Työ lisää hyvinvointia
Kaupungin tavoite 2018–2021: 3. Perustehtävä on mielekäs ja merkityksellinen

Keinot	Tavoiteluku (Toimiala)
3.A. Annamme selkeän suunnan ja tavoitteet	
Kokemus työn mielekkyydestä ja merkityksellisyydestä: Koen työni mielekkääksi	suurempi tai yhtä suuri kuin edellinen vuosi Kunta10 (5,1) Välikysely (Heikentynyt)
Kokemus työn mielekkyydestä ja merkityksellisyydestä: Koen tekeväni merkityksellistä työtä	Kyllä –vastauksia 75 % Kunta10 (92,50 %) Välikysely (91 %)

Toimialan toimenpiteet tavoitteen saavuttamiseksi:

Henkilöstöohjelman painopistealue: Rakentava ja hallittu muutos – muutos on mahdollisuus!
Kaupungin tavoite 2018–2021: 4. Osaamisen turvaaminen muutoksessa

Keinot	Tavoiteluku (Toimiala)
4.A. Osaamisprofiilien ajan tasalla pitäminen	
Yhteisten osaamisten osaamistaso (keskiarvo) suhteessa tehtävän osaamisvaatimuksiin	suurempi tai yhtä suuri kuin tehtävän osaamisvaatimukset Kunta10 (vaadittu taso 2,57/saavutettu taso 2,03) Välikysely (vaadittu taso 2,57/saavutettu taso 2,03)
4.B. Osaamisen johtamisen vuosikellon toteuttaminen	
Johtamisosaamisten osaamistaso (keskiarvo) suhteessa tehtävän osaamisvaatimuksiin	suurempi tai yhtä suuri kuin tehtävän osaamisvaatimukset Kunta10 (vaadittu taso 3,12/saavutettu taso 2,84) Välikysely (vaadittu taso 3,10/saavutettu taso 2,85)
Henkilöstökoulutuksiin osallistuneiden määrä (prosentuaalinen osuus henkilötyövuosista laskettuna)	suurempi tai yhtä suuri kuin edellinen vuosi Vuonna 2018: (85,90 %) Vuonna 2019: (85,70 %)
Henkilöstökoulutuksen riittävyys: Keskiarvo osallistuneiden henkilöiden koulutuspäivien määrästä per henkilö (koulutussuunnitelmaraportointi)	suurempi tai yhtä suuri kuin edellinen vuosi tavoite vähintään 3 päivää per henkilö Vuonna 2018: (3,6) Vuonna 2019: (3,8)
Henkilöstökoulutuksen riittävyys: Kokemus täydennyskoulutuksen riittävydestä	75 % henkilöstöstä kokee, että on riittävä Kunta 10 (68,90 %)

Keinot	Tavoiteluku (Toimiala)
	Välikysely (72 %)

Toimialan toimenpiteet tavoitteen saavuttamiseksi:

Henkilöstöohjelman painopistealue: Rakentava ja hallittu muutos – muutos on mahdollisuus!
Kaupungin tavoite 2018–2021: 5. Toimintakyvyn ja tavoitteellisuuden säilyttäminen muutoksessa

Keinot	Tavoiteluku (Toimiala)
5.A. Muutoksen kokeminen työssä	
Muutosten merkitysten kokeminen omassa työssään: Muutosten laatu, Kunta10	suurempi kuin edellinen vuosi (38,70 %)
Muutosten merkitysten kokeminen omassa työssään: Muutoksen kokeminen, Välikysely	suurempi kuin edellinen vuosi (47 %)
5.B. Työyhteisön tavoitteiden ymmärtäminen ja niiden saavutettavuus	
Kokemus työyhteisön tavoitteellisuudesta: Työyhteisötaidot: tavoitteellisuus, Kunta10	suurempi tai yhtä suuri kuin edellinen vuosi (3,98)
Kokemus työyhteisön tavoitteellisuudesta: Työyhteisön tavoitteellisuus, Välikysely	suurempi tai yhtä suuri kuin edellinen vuosi (Pysynyt samalla tasolla)

Toimialan toimenpiteet tavoitteen saavuttamiseksi:

Henkilöstöohjelman painopistealue: Rakentava ja hallittu muutos – muutos on mahdollisuus!
Kaupungin tavoite 2018–2021: 6. Uudistamiskyky

Keinot	Tavoiteluku (Toimiala)
6.A. Työyhteisön kyky kehittää omaa toimintaansa	
Kokemus työyhteisön kehittämiskyvystä Työyhteisötaidot: Kehittäminen, Kunta10	suurempi kuin edellinen vuosi (3,97)
Kokemus työyhteisön kehittämiskyvystä Työyhteisön kyky kehittää omaa toimintaansa, Välikysely	suurempi kuin edellinen vuosi (Pysynyt samalla tasolla)

Toimialan toimenpiteet tavoitteen saavuttamiseksi:

Henkilöstöohjelman painopistealue: Parempi johtaminen**Kaupungin tavoite 2018–2021: 7. Päätöksenteko ja johtaminen koetaan oikeudenmukaiseksi**

Keinot	Tavoiteluku (Toimiala)
7.A. Tavoitteiden selkeys ja avoimuus päätöksenteon perusteissa	
Kokemus kohtelun oikeudenmukaisuudesta	suurempi tai yhtä suuri kuin edellinen vuosi Kunta 10 (3,9) Välikysely (Heikentynyt lievästi)
Kokemus päätöksenteon oikeudenmukaisuudesta, Kunta10	suurempi tai yhtä suuri kuin edellinen vuosi Kunta10 (3,28) Välikysely (Heikentynyt)

Toimialan toimenpiteet tavoitteen saavuttamiseksi:

Henkilöstöohjelman painopistealue: Parempi johtaminen**Kaupungin tavoite 2018–2021: 8. Laadukas esimiestyö**

Keinot	Tavoiteluku (Toimiala)
8.A. Esimiehelle riittävä tuki tavoitteiden saavuttamisessa	
Tuki esimiestyölle riittävää, Esimiesbarometri	Tuki riittävä on suurempi kuin 75 % Edellinen kysely (80 %) Uusin kysely (68 %)
Esimieheltä saatava tuki: Esimiestuki, Kunta10	Suurempi tai yhtä suuri kuin edellinen vuosi (3,72)
Esimieheltä saatava tuki: Esimiehen tuki ja rohkaisu, Välikysely	Suurempi tai yhtä suuri kuin edellinen vuosi (Pysynyt samalla tasolla)

Toimialan toimenpiteet tavoitteen saavuttamiseksi:

Henkilöstöohjelman painopistealue: Parempi johtaminen**Kaupungin tavoite 2018–2021: 9. Yhteistoiminta ja osallistaminen**

Keinot	Tavoiteluku (Toimiala)
9.A. Yhteistoiminta toimialoilla kunnossa	
Yhteistoiminnan vaatimusten tunteminen, Esimiesbarometri	Kyllä-vastanneiden osuus on enemmän kuin 75 % Edellinen kysely (93 %) Uusin kysely (90 %)

Keinot	Tavoiteluku (Toimiala)
9.B. Työpaikan tiedonkulun varmistaminen	
Työpaikan palaverikäytännöt takaavat riittävän tiedonkulun ja keskusteluyhteyden, Esimiesbarometri	Kyllä –vastanneiden osuus suurempi kuin 75% Edellinen kysely (87 %) Uusin kysely (86 %)
9.C. Strategisesti ohjatut -kehityskeskustelut	
Kehityskeskustelujen käyminen ja hyödyllisyys: kehityskeskustelujen käymisprosentti	Suurempi tai yhtä suuri kuin edellinen vuosi Kunta10 (78 %) Välikysely (61 %)
Kehityskeskustelujen käyminen ja hyödyllisyys: Yksilökehityskeskustelujen hyödyllisyys	Suurempi tai yhtä suuri kuin edellinen vuosi Kunta10 (45,40 %) Välikysely (Parantunut)

Toimialan toimenpiteet tavoitteen saavuttamiseksi:

Sivistystoimiala

6.1 Toiminnallisten tavoitteiden muutokset (kaupunginvaltuusto)

Muutokset

Sivistystoimiala

6.2 Taloudellisten tavoitteiden muutokset (kaupunginvaltuusto)

Kaupunginvaltuusto

Kaupunginhallitus

Kaupunginjohtaja

Lautakunta (muutos kaupunginvaltuuston vahvistamaan suunnittelulukuun)

Kasvatus- ja opetuslautakunta	2021	2022	2023	2024
